

Justitiedepartementet

Vår referens/dnr:

2023-117

Er referens/dnr:

Ju2023/01643

2023-11-06

Remiss av betänkandet Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldsättning (SOU 2023:38)

Inställning

Svenskt Näringsliv tillstyrker förslagen om ett utvidgat och sänkt räntetak, ett tak för uppläggningsavgifter samt ett utvidgat kostnadstak. Förslaget om ett system för Skri-register anser Svenskt Näringsliv är förknippat med vissa frågetecken. Övriga förslag avstår vi från att kommentera.

Synpunkter

Svenskt Näringsliv anser att åtgärder för att motverka den mest riskfyllda kreditgivningen är motiverade och bedömer att ett sänkt och utvidgat räntetak sannolikt är den mest verkningfulla åtgärden i sammanhanget. För att intentionen med detta förslag inte ska kringgå tillstyrker Svenskt Näringsliv även förslaget om ett tak för uppläggningsavgifter samt förslaget om ett utvidgat kostnadstak.

Att på detta vis ytterligare inskränka avtalsfriheten är dock inte oproblematiskt. Skärpningen av räntetaket måste därför kalibreras så att den inte inverkar negativt på kreditgivningen i stort. Utifrån vad Svenskt Näringsliv kan bedöma är utredningens förslag relativt väl avvägt i detta sammanhang. Dels tar förslaget hänsyn till en referensränta vilket innebär att taket kommer ha en följsamhet gentemot det allmänna ränteläget. Dels kommer det föreslagna taket, enligt betänkandet, inte påverka någon utlåning från storbanker och endast marginellt beröra nischbanker. Att taket däremot, enligt utredningens bedömning, kommer att påverka så mycket som 60 procent av blacolånen från s.k. konsumentkreditinstitut indikerar att det ändå kommer få stor betydelse för marknaden för högriskkrediter.

Däremot anser Svenskt Näringsliv att förslaget om inrättandet av ett system för Skri-register är förknippat med vissa frågetecken. Mervärdet av ett sådant register måste vägas gentemot nackdelarna det för med sig, framför allt då integritetsintrånget för den enskilde samt risken för att känsliga data hamnar i orätta händer. Det sistnämnda måste också ses mot bakgrund av att företag som får tillstånd att föra ett Skri-register potentiellt skulle kunna hamna under inflytande eller insyn av främmande makt.

När det gäller de potentiella fördelarna konstaterar utredningen att det inte är möjligt att slå fast hur stor faktisk effekt ett Skri-register skulle få på kreditgivningen. Hänvisning görs till en regressionsanalys utförd av Finansinspektionen, men den indikerar bara mer allmänt att kreditupplysningar som innehåller uppgifter om befintliga lån minskar sannolikheten för betalningsproblem med 33 procent. Vilken relevans den siffran har för överskultsättningen är oklart eftersom information saknas om hur frekvent kreditgivare avslår kreditansökningar och vilken information som ligger till grund för de besluten. Uppenbart kan kreditgivare värdera samma information olika beroende på hur hög risktolerans de har. Detta pekar för övrigt återigen på betydelsen av åtgärder som mer direkt kan påverka risktoleransen, dvs. förslagen kring räntetaket.

Hur stort mervärdet är i förhållande till nackdelarna är, enligt Svenskt Näringsliv, således inte helt klarlagt. Om ett Skri-register ändå skulle införas anser Svenskt Näringsliv att det i så fall bör begränsas till att innehålla uppgifter som otvetydigt förbättrar kreditupplysningar. Ur ett integritetsperspektiv blir det då väsentligt mindre problematiskt än den fullständiga kartläggning på extremt detaljerad nivå som betänkandet En ny statistik över hushållens tillgångar och skulder (SOU 2022:51) föreslog och som Svenskt Näringsliv avstyrkte.¹

SVENSKT NÄRINGSLIV

Johan Fall

Fredrik Carlgren

¹ Se vidare: [svenskt-naringsliv.pdf \(regeringen.se\)](#)